

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Українська мова і література»

Другого рівня вищої освіти

на здобуття освітнього ступеня магістра

за спеціальністю 014 Середня освіта

предметною спеціальністю 014.01 Українська мова і література

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Кваліфікація: Магістр освіти з української мови і літератури.

Викладач української мови і літератури.

Учитель української мови і літератури.

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ

РАДОЮ ІДГУ

Голова вченої ради

Я. В. Кічук

(протокол № 12 від «15» 05 2018 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09 2018 р.

Ректор Я. В. Кічук

(наказ № 12 від «15» 05 2018 р.)

Ізмаїл – 2018 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

1. Навчально-методична рада ІДГУ

протокол № 6 від «22» травня 2018 р.

Голова навчально-методичної ради ІДГУ Н. Кольцун Кольцун Н. М.

2. Вчена рада факультету української філології та соціальних наук

протокол № 7 від «26» квітня 2018 р.

Голова вченої ради факультету Л. Чорна Чорна Л. В.

3. Навчально-методична рада факультету української філології та соціальних наук

протокол № 4 від «11» квітня 2018 р.

Голова навчально-методичної ради факультету І. Циганок Циганок І. Б.

4. Кафедра української мови та літератури

протокол № 10 від «2» квітня 2018 р.

Завідувач кафедри А. Колесников Колесников А.О.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Керівник проектної групи (гарант освітньої програми):
Соколова Алла Василівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури;
2. **Райбедюк Галина Богданівна**, кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови та літератури;
3. **Мельникова Руслана Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови та літератури .

Інформація про зовнішню апробацію:

1. Рецензент: *Гуменний М. Х.* – доктор філологічних наук, професор кафедри української та зарубіжної літератур Південноукраїнського Національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського (м. Одеса).

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю 014.01 Українська мова і література

<i>1 – Загальна інформація</i>	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Ізмаїльський державний гуманітарний університет, факультет української філології та соціальних наук, кафедра української мови і літератури
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр, кваліфікація: магістр освіти (за предметною спеціальністю «Українська мова і література»). Учитель української мови і літератури. Викладач української мови і літератури
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти «Українська мова і література»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання – 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України Сертифікат про акредитацію серія УД № 16002107 від 20.02.2018 р.
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра або магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	до 01 липня 2023 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://idgu.edu.ua/ects
<i>2 – Мета освітньої програми</i>	
Забезпечити підготовку магістра середньої освіти зі спеціальності 014.01 Українська мова і література до викладацької та науково-дослідної діяльності, формування програмних компетентностей, що дозволять їм оволодіти основними знаннями, вміннями, навичками успішно працювати у сфері науки і освіти та бути конкурентоспроможними на ринку праці.	
<i>3 – Характеристика освітньої програми</i>	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Освіта/Педагогіка / Українська мова і література
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус	Спеціальна освіта в галузі середньої освіти за предметною

освітньої програми та спеціалізації	спеціальністю «Українська мова і література», що орієнтована на поєднання високої професійної компетентності у галузі української мови і літератури зі здатністю до впровадження і використання сучасних методів викладання української мови і літератури в навчальних закладах різних типів та рівнів, проектування й здійснення освітнього процесу в закладах середньої та вищої освіти.
Особливості програми	Програма поєднує теоретичний зміст предметної області з можливістю опанування інноваційних методик викладання української мови і літератури, їх практичного застосування в освітньому процесі. Програма містить два види практики: науково-педагогічну та науково-дослідну.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр середньої освіти з предметної спеціальності «Українська мова і література» може займати первинні посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010: 2310 Викладач вищого навчального закладу. 2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу. 2320 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу. 2351.1 Науковий співробітник-консультант (методи навчання). 2351.2 Викладач (методи навчання). 2351.2 Вихователь-методист. 2444.1 Молодший науковий співробітник (філологія, лінгвістика, переклад). 2444.2 Лінгвіст. 2451.1 Літературознавець. 2451.2 – 24553 Редактор науковий. 2451.2 – 24562 Редактор технічний.
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання; персоналізований підхід до кожного студента; зорієнтованість на вирішенні індивідуальної навчальної проблеми. Організаційні форми: лекції, семінари, індивідуальні заняття, самостійна робота, практична робота, підготовка кваліфікаційної роботи.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за чотирибальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-рівнева шкалою (зараховано / не зараховано), 100-бальною шкалою. Форми контролю: поточний, проміжний (модульний), підсумковий (семестровий), захист практик, атестаційний екзамен, захист кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі освіти, методики викладання української мови і літератури в закладах середньої та вищої освіти, в процесі різнопланової фахової діяльності або у процесі навчання, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та

	професійної практики
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність проектувати і виконувати комплексні наукові дослідження у галузі професійної діяльності із поглибленим рівнем знань та вмінь інноваційного характеру. ЗК 2. Уміння ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень. ЗК 3. Володіння достатнім рівнем інтелектуального потенціалу для вирішення проблемних професійних завдань у певній галузі сучасної науки та освіти. ЗК 4. Спроможність об'єктивно оцінювати й аналізувати сучасні наукові досягнення й освітні технології, генерувати нові ідеї, ініціювати власні шляхи розв'язання дослідницьких і практичних завдань, зокрема в міждисциплінарних галузях. ЗК 5. Уміння вести пошук, здійснювати добір та опрацювання наукової інформації з різних джерел, використовувати новітні інформаційні та комунікаційні технології в практичній науковій діяльності. ЗК 6. Здатність до системного мислення та науково-професійного самовдосконалення, уміти вести наукові дискусії в певній науковій сфері, демонструвати широкий спектр пізнавальних, правових і інтелектуальних навичок в процесі досягнення наукової мети. ЗК 7. Здатність до письмової та усної комунікації рідною мовою; вміння використовувати знання фахової іноземної мови для діяльності в міжнародному контексті та проведення масштабних наукових досліджень. ЗК 8. Спроможність кваліфіковано провадити індивідуальні та колективні наукові дослідження; дотримуватись норм і принципів професійної та наукової етики, академічної доброчесності.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. Здатність використовувати філологічні знання в галузі літературознавства та мовознавства для ефективного викладу мовного/мовленнєвого та літературного матеріалу у процесі викладання державної мови та літератури в середній школі. ФК 2. Здатність визначати специфіку та основні закономірності розвитку літературного процесу к. ХХ – поч. ХХІ ст., жанрової природи творів, стильових особливостей творчості митців доби постмодернізму. ФК 3. Здатність використовувати загальнолінгвістичні, літературознавчі, методичні принципи і методи дослідження. ФК 4. Здатність формулювати цілі, розробляти стратегії і план навчання, вибирати і використовувати сучасні технології навчання, забезпечити системність уявлення навчального матеріалу, створювати раціональну структуру і зміст занять, оцінювати й удосконалювати програми навчання, здатність організувати самостійну роботу, консультування та стимулювання наукової активності суб'єктів освітнього процесу. ФК 5. Здатність використовувати інструменти інших гуманітарних наук відповідно до наукового проекту.

	ФК 6. Планування та представлення індивідуального внеску до історико-філологічних знань на основі дослідження.
7 – Програмні результати навчання	
Знання та розуміння	ПРН 1. Формулювати та вдосконалювати важливу дослідницьку задачу, для її розв’язання збирати необхідну інформацію та формулювати висновки, які можна захищати в науковому контексті. ПРН 2. Мати обізнаність у наукових стандартах та відповідність їх щодо точності та обсягу локалізованої документації, використаної та процитованої в завданнях та завершальній кваліфікаційній роботі. ПРН 3. Презентувати написані тексти та робити усні презентації різної складності рідною або іноземною мовами. ПРН 4. Знати сучасні тенденції розвитку національної школи, завдання профільного навчання учнів, методики профільного навчання з української мови і літератури в старшій школі. ПРН 5. Розуміти та інтерпретувати основні теоретичні та методологічні проблеми сучасної філологічної науки. ПРН 6. Розуміти та інтерпретувати вибір методології та методів при здійсненні власного дослідження ПРН 7. Розуміти та визначати шляхи розв’язання педагогічних, навчально-виховних та науково-методичних завдань з урахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів і студентів.
Застосування знань та розумінь	ПРН 8. Демонструвати, паралельно виділяючи аналогії, розмаїття та зв’язки між основними мовними та літературними процесами. ПРН 9. Аналізувати мовні явища та інтерпретувати художні тексти XX – XXI ст., інтерпретувати та контекстуалізувати їх правильно у письмових звітах та результуючій кваліфікаційній роботі. ПРН 10. Розрізняти різні реєстри наукового викладу та застосовувати їх в коротких викладах, оглядах, у своєму науковому проекті. ПРН 11. Моделювати навчально-виховний процес, прогнозувати процес засвоєння студентами програмного матеріалу та можливі труднощі у процесі роботи. ПРН 12. Творчо вирішувати педагогічні й методичні завдання в процесі навчання і виховання учнів і студентів, обирати оптимальний варіант педагогічного рішення та використовувати різноманітні форми і методи навчання, прогресивні методи керівництва навчальною, виховною та іншими видами діяльності ПРН 13. Застосовувати нові ідеї, пропозиції, освітні практики з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання. ПРН 14. Використовувати знання з української мови і літератури та суміжних дисциплін при викладанні курсів з

	літературного краєзнавства в середніх та вищих закладах освіти, застосовувати новітні форми і методи навчання.
Формування суджень	ПРН 15. Визначати соціальні функції філолога в нових умовах, встановлювати ефективну комунікацію з представниками інших гуманітарних та природничих наук. ПРН 16. Обґрунтувати мету та завдання власного дослідження з урахуванням актуальних проблем сьогодення, визначати вплив на хід та результати дослідження традицій певних наукових шкіл. ПРН 17. Критично оцінювати ступінь розробленості дослідницької проблеми та отриманих результатів фахівцями, узагальнювати результати власного дослідження.
Комунікація	ПРН 18. Виявляти повагу до різноманітних національних спільнот як невід'ємної складової історії України, співпрацювати з носіями різних історичних і культурних цінностей. ПРН 19. Створювати умови для комунікації із представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій. ПРН 20. Практикувати дотримання етичних принципів ведення дискусій та оприлюднення результатів наукової праці.
Автономія і відповідальність	ПРН 21. Відповідати сучасним вимогам до організації навчального процесу, поширювати кращий досвід професійної діяльності. ПРН 22. Виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків. ПРН 23. Переглядати результати власної праці та визнавати власну відповідальність за свої вчинки.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними працівниками, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, складає більш ніж 50% від загальної кількості годин (які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора – більш ніж 25%); науково-педагогічних працівників, які є визнаними професіоналами з досвідом роботи за фахом в дослідницькій, управлінській, інноваційній або творчій сферах діяльності – більш ніж 15%
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість аудиторним фондом, комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, необхідними для виконання навчальних планів; мінімальний відсоток кількості аудиторій з мультимедійним обладнанням відповідає ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. Наявність соціально-побутової інфраструктури: бібліотеки, у тому числі читальної зали; пунктів харчування, актової зали; спортивної зали; спортивних майданчиків; медичного пункту. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком – 100%
Інформаційне та	Інформаційне забезпечення: бібліотечний ресурс (фахова

навчально-методичне забезпечення	література, вітчизняні та закордонні фахові періодичні видання, в тому числі в електронному вигляді), електронний репозитарій, доступ до баз даних періодичних наукових видань, наявність веб-сайту ІДГУ, наявність електронного ресурсу Google Suite for Education. Навчально-методичне забезпечення: опис освітньої програми, навчальний план, робочий навчальний план, робочі програми, комплекси навчально-методичного забезпечення, навчальні матеріали з кожної дисципліни навчального плану, програми практичної підготовки, робочі програми практик, методичні матеріали для проведення атестації здобувачів.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників у вітчизняних ВНЗ.
Міжнародна кредитна мобільність	Universitatea Dunarea de Jos (Галац, Румунія) – угоди щодо семестрового академічного обміну, проведення спільного (паралельного) навчання і видачі дипломів, стажування науково-педагогічних працівників.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Методологія та організація наукових досліджень	4	залік
ОК 2.	Психологія та педагогіка вищої школи	5	екзамен
ОК 3.	Методика викладання філологічних дисциплін у ВНЗ	5	екзамен
ОК 4.	Теоретичні питання граматики української мови	5	екзамен
ОК 5.	Методика навчання української мови і літератури в профільній школі	5	екзамен
ОК 6.	Науково-педагогічна практика	6	захист практики
ОК 7.	Науково-дослідна практика з підготовкою кваліфікаційної роботи	15	захист практики
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		45	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (вибір факультету)</i>			
ВБ 1.1.	Український літературний процес кінця ХХ – поч. ХХІ ст.	6	екзамен
ВБ 1.2.	Порівняльне літературознавство	5	залік
ВБ 1.3.	Дисидентський дискурс в українському літературному процесі ХХ ст.	6	екзамен
ВБ 1.4.	Історія українського літературознавства	5	екзамен

<i>Вибірковий блок 2 (вільний вибір студента)</i>			
ВБ 2.1.	Україна в системі міжнародних відносин/ Європейська інтеграція: історія та сучасність	3	залік
ВБ 2.2.	Антропологічний дискурс в українській літературі ХХ – початку ХХІ ст. / Історія літературознавчих учень	4	залік
ВБ 2.3.	Київські неокласики в контексті доби / Міфософська лінія в українській літературі ХХ – початку ХХІ ст.	4	залік
ВБ 2.4.	Жанрові різновиди художньо-документальної літератури / Актуальні проблеми шкільного літературознавства	4	залік
ВБ 2.5.	Літературне краєзнавство / Літературна ономастика	4	залік
ВБ 2.6.	Українська соціолінгвістика / Поетика філософської лірики	4	залік
Загальний обсяг вибірових компонентів:		45	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014 «Середня освіта (Українська мова і література)» проводиться у формі кваліфікаційного екзамену й публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр освіти (за предметною спеціальністю «Українська мова і література»). Учитель української мови і літератури. Викладач української мови і літератури.

